

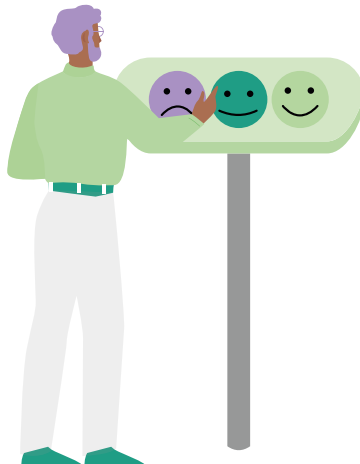
Opintokeskus Siviksen koulutuslinjaus

Opintokeskus Siviksen Koulutuslinjaus on hyväksytty
Opintotoiminnan Keskusliiton hallituksessa 28.9.2023.

2023

Sisältö

1. Opintokeskus Siviis – vapaan sivistystyön oppilaitos....4	
2. Pedagogiset periaatteet 5	
3. Siviiksen koulutuksen määritelmä.....11	
4. Siviiksen opetusohjelma ja koulutussopimus.....14	
5. Koulutustoiminnan ohjaus, rahoitus ja valvonta 17	
LIITTEET.....	19

1. Opintokeskus Sivis – vapaan sivistystyön oppilaitos

Opintokeskus Sivis on valtakunnallinen vapaan sivistystyön oppilaitos. Järjestämme koulutusta itse ja toteutamme koulutuksia yhdessä jäsenjärjestöjemme kanssa. Koulutuksemme edistävät aktiivista kansalaisuutta ja järjestötoimintaa sekä vapaaehtoistoimintaa.

Toimimme joka päivä sen puolesta, että järjestöt tunnustetaan merkittäviksi paikoiksi oppia ja kehittää kansalaisten osaamista, ja että järjestöissä hankittu osaaminen tunnustetaan ja tunnustetaan yhteiskunnassa. Tuotamme aktiivista kansalaisuutta tukevia materiaaleja.

Opintokeskus Sivistä ylläpitää Opintotoiminnan Keskusliitto ry. Toimintaa ohjaavia arvojamme ovat elinikäisen oppimisen, aktiivisen kansalaistoiminnan, demokratian ja kansalaisyhteiskunnan toiminnan edistäminen. Sivis on puoluepoliittisesti sitoutumaton.

Opintokeskus Sivis on järjestöjen strateginen koulutuskumppani ja Siviksen opetusohjelmaan kuuluvien koulutusten toteuttajat ovat koulutuksen kansajärjestäjiä. Siviksen kanssa järjestetty koulutus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja vapaata sivistystyötä.

Koulutuslinjauksessa määritellään Siviksen opetusohjelmaan kuuluvien koulutusten kriteerit ja pedagogiset periaatteet.

Opintokeskus Sivis – Koulutustehtävä

- Opintokeskus Sivis järjestää ja toteuttaa yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa erityisesti aktiivista kansalaisuutta ja järjestötoimintaa sekä vapaaehtoistoimintaa edistävää koulutusta.
- Toimintaa ohjaava arvomme on aktiivisen kansalaistoiminnan edistäminen monimuotoisen järjestötoiminnan kautta.

Neljä tavoitettamme strategiakaudella 2023-2027

Elinikäinen oppiminen ja kansalaistaitojen edistäminen koulutuksella.

Kasvattaminen kestäväan elämään.

Demokraattisen yhteiskunnan tukeminen koulutuksella.

Järjestöjen elinvoimaisuuden vahvistaminen osaamisella.

2. Pedagogiset periaatteet

Opintokeskus Siviksen koulutustoiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia ohjaa neljä pedagogista periaatetta:

1. Mielekkään oppimisen periaatteet

2. Osaamisperusteisuus

3. Jatkuva kehittäminen

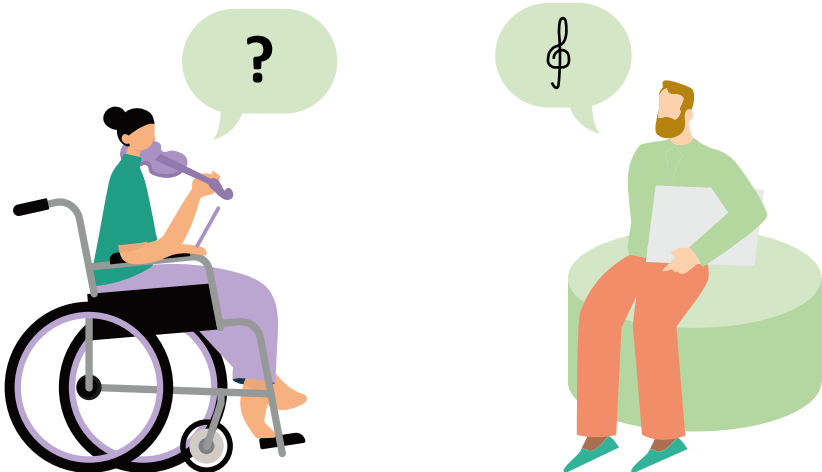

4. Yhdenvertaisuus

1. Mielekkään oppimisen periaatteet

Opintokeskus Siviksen oppimiskäsitys perustuu sosio-konstruktivistiseen oppimiskäsitykseen eli mielekkään oppimisen periaatteisiin:

- **Aktiivisuus.** Oppiminen perustuu oppijan omaan aktiivisuuteen.
- **Tarkoituksellisuus.** Oppija tiedostaa osaamistavoitteet ja asettaa opiskelulle ja osaamiselleen omia tavoitteita.
- **Oppijan aiemmat tiedot ja taidot.** Oppiminen rakentuu aiemmin opittujen tietojen ja taitojen varaan. Oppija pystyy yhdistämään uutta tietoa vanhaan.
- **Vuorovaikutus ja yhteistoiminta.** Oppiminen on vuorovaikutteista ja keskustelevaa. Oppijat toimivat yhdessä ja oppivat toisiltaan.
- **Tilannesidonnaisuus ja asiayhteys.** Oppiminen ja oppimistehtävät liittyvät todelliseen elämään.
- **Itsearviointi.** Oppija arvioi omaa oppimistaan, perustelee ja pohdii omia ajatuksiaan.
- **Hyödynnettävyys.** Oppija pystyy soveltamaan opittuja tietoja ja taitoja.

2. Osaamisperusteisuus

Siviksen koulutukset suunnitellaan osaamisperusteisesti eli koulutuksen osaamistavoitteet suunnitellaan koulutuksen kohderyhmälle. Myös koulutukseen osallistujan tulee tietää jo koulutukseen ilmoittautuessaan, minkälaisia tavoitteita koulutuksella on.

Siviksessä on kolme koulutustyyppiä: kertaluonteinen koulutus, koulutusmalli ja opintopisteytetty koulutusmalli. Koulutuksesta syntyvää osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan koulutustyyppistä riippuen todistuksella ja/tai suoritusmerkinnällä.

Jos koulutus suunnitellaan, kuvataan ja suoritukset arvioidaan osaamisperusteisesti ja koulutuksen laajuus määritellään opintopisteinä, siitä on mahdollista antaa opiskelijalle opintosuoritusmerkintä valtakunnalliseen tutkinto- ja opintorekisteriin.

Koulutuksen laajuus määritellään opintopisteinä siten, että opiskelijan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä. Osaaminen arvioidaan arvosanalla hyväksytty tai hylätty.

Siviksen koulutustyyppit	Pedagoginen suunnittelu	Osaamisen tunnustamistapa
Kertaluonteinen koulutus	Osaamisperusteinen koulutussuunnitelma	Osallistumismerkintä ja todistus
Koulutusmalli (toistuva koulutus)	Osaamisperusteinen koulutussuunnitelma	Osallistumismerkintä ja todistus
Opintopisteytetty koulutusmalli (toistuva koulutus)	Osaamisperusteinen koulutussuunnitelma, opintopisteytys ja osaamisen arviointi	Opintosuoritusmerkintä Koski-rekisteriin/Oma Opintopolkuun sekä todistus

3. Jatkuva kehittäminen

Siviksen koulutustoimintaa suunnitellaan osaamisperusteisesti ja koulutuksen jatkuvan kehittämisen periaatteita noudattaen. Koulutustoimintaa kehitetään jatkuvasti alkaen aina koulutustoiminnan strategisesta suunnittelusta ja toteutuksesta seurantaan ja arviointiin.

Koulutustoiminnan arvioinnin tavoitteena on tukea koulutustoiminnan kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Arvioinnin pohjaksi kerätään esimerkiksi palautetta koulutukseen osallistuneilta.

Siviksen opetusohjelmaan kuuluvan koulutuksen laatua voidaan arvioida myös toteuttamalla laadunarviointi yhdessä kanssajärjestäjän kanssa. Arvioinnin tuloksena järjestön koulutusmalli voi saada Siviksen **Laadukas järjestökoulutus -laatumerkin**. Laatumerkki osoittaa, että järjestökoulutus on suunniteltu osaamisperusteisesti ja se tuottaa järjestötoiminnassa tarvittavaa osaamista. Koulutuksen toteutuksessa on myös varmistettu, että osallistujilla on mahdollisuus oppia ja saavuttaa osaamistavoitteet. Laadunarviointia tehdään Siviksen opetusohjelmaan kuuluvista koulutusmalliin perustuvista koulutuksista. Laatumerkin saanutta koulutusta seurataan, arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti.

4. Yhdenvertaisuus

Siviksen koulutusten suunnittelussa huomioidaan kestävä elämä, säävutettavuus ja yhdenvertaisuus osana monipuoliseen yhteisölliseen oppimiseen kannustavaa järjestötoimintaa. Tavoitteena on syrjimätön ilmapiiri ja yhdenvertaisuus kaikessa koulutustoiminnassa.

Siviksellä on myös yhdenvertaisuuslain mukainen suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

3. Koulutuksen määritelmä

Opintokeskus Siviksen opetusohjelma muodostuu Siviksen itse toteuttamista ja kanssajärjestäjien kanssa toteutettavista koulutuksista. Siviksen koulutuksen määritelmä koostuu kahdeksasta koulutuksen kriteeristä. Kaikkien Siviksen opetusohjelmaan kuuluvien koulutusten tulee täyttää koulutuksen kriteerit.

Opintokeskus Siviksen opetusohjelmaan kuuluvien koulutusten kriteerit

1. Koulutuksella on opinnollinen tavoite.

- Koulutuksella on selkeät osaamistavoitteet, joissa määritellään mitä osallistujien odotetaan osaavan koulutuksen jälkeen.
- Koulutuksen sisältö vastaa asetettuja tavoitteita ja koulutus toteutetaan osaamisperusteisen suunnitelman mukaan.
- Osallistujan tulee tietää osallistuvansa koulutukseen.
- Järjestön muun toiminnan tai tapahtuman yhteydessä syntyvä oppiminen ei ole Siviksen opetusohjelmaan sisältyvää koulutusta. Toiminnassa syntyvää osaamista voidaan tunnistaa esimerkiksi osaamismerkeillä.

2. Koulutus on sisällöltään aktiivista kansalaisuutta ja järjestötoimintaa sekä vapaaehtoistoimintaa edistävää koulutusta.

- Sivis voi lisäksi painottaa opetusohjelmassa omasta ja jäsenjärjestöjen strategioista tulevia sisältöjä ja teemoja.

3. Koulutus on avointa ja voittoa tavoittelematonta.

- Koulutus on kaikille avoin tai kohdentuu laajalle joukolle.
- Koulutuksen osallistujien valintaan voi liittyä valintaprosessi tai osallistumiselle voi olla esimerkiksi lähtöosaamiseen liittyviä kriteerejä. Koulutus voi myös olla kohdennettu tietyn järjestön toimijoille.
- Organisaation sisäinen henkilöstökoulutus tai ammatillinen lisäkoulutus ei ole Siviksen vapaan sivistystyön opetusohjelmaan kuuluvaa koulutusta.
- Koulutuksesta voidaan periä kohtuullisia maksuja, mutta koulutusta ei voi toteuttaa taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi.
- Sivis voi tarjota avointen koulutusten lisäksi tilauskoulutuksia.

4. Koulutus on suunnattu aikuisille.

- Vapaan sivistystyön koulutukseen voivat osallistua kaikenikäiset. Siviksen opetusohjelmaan kuuluvat koulutukset on suunnattu ensisijaisesti aikuisille, mutta koulutukseen voi osallistua myös alaikäisenä.
- Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (European Qualifications Framework, EQF) rajaa aikuiskoulutukseen suunnattujen validoitavien järjestökoulutusten osallistujiksi vähintään 15-vuotiaat.

5. Koulutus toteutetaan ryhmäopetuksena, jonka vähimmäiskesto on yksi opetustunti.

- Koulutus on ryhmämuotoista ja yhteisöllisyyttä tukevaa.
- Koulutuksen kesto on vähintään yksi opetustunti (45 min.).

6. Koulutus voi olla kurssi, luento, seminaari tai vertaisopintoryhmä.

- Koulutuksen toteutusmuotona voi olla pidempikestoinen kurssi, yksittäinen luento, seminaari tai vertaisopintoryhmä.
- Koulutuksessa on aina kouluttaja.

7. Koulutus voidaan toteuttaa lähi-, etä-, tai hybridiopetuksena.

- Koulutuksen toteutustapana voi olla lähi- tai etäopetus tai koulutus voidaan toteuttaa lähi- ja etäopetusta yhdistävänä hybridiopetuksena.
- Sivis tarjoaa järjestöille pedagogista tukea koulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen, verkkokoulutuksen työkaluja sekä koulutusta järjestökouluttajille koulutuksen toteuttamisen tueksi.

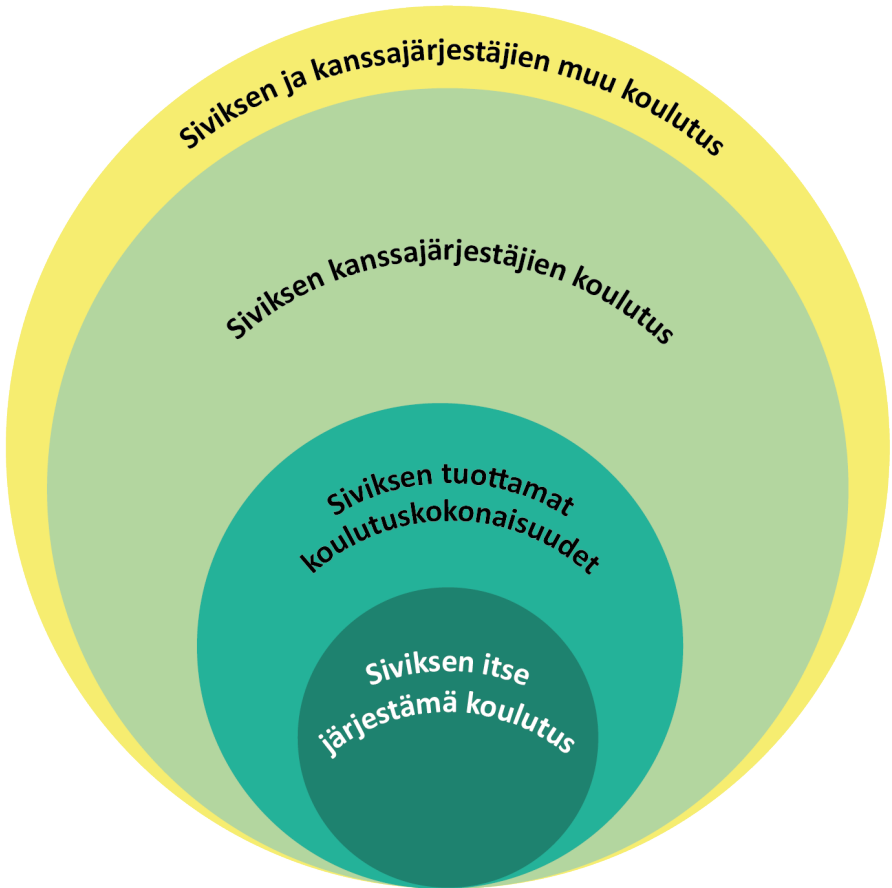
8. Koulutus ei voi kuulua toisen oppilaitoksen opetusohjelmaan.

- Siviksen opetusohjelmaan kuuluva koulutus ei voi olla osa tutkintoon johtavaa koulutusta tai tuoda lupaa ammatinharjoittamiseen.

4. Siviksen opetusohjelma ja koulutussopimus

Opintokeskus Siviksen koulutustoiminta ja opetusohjelma muodostuu Siviksen itse ja yhdessä kansajärjestäjien eli jäsenjärjestöjen kanssa toteutettavasta koulutuksesta.

Siviksen koulutustoiminta

1. Siviksen itse järjestämä koulutus

Opintokeskus Sivis toteuttaa osan koulutuksista itsenäisesti.

2. Siviksen tuottamat koulutuskokonaisuudet

Opintokeskus Sivis tuottaa järjestöjen käyttöön koulutustoimintaa helpottavia valmiita koulutuskokonaisuuksia. Jäsenjärjestöjen käytettävissä ovat esimerkiksi käyttövalmiit Yhdistystoiminnan verkkokurssit.

3. Siviksen kansajärjestäjien koulutus

Suurin osa Opintokeskus Siviksen koulutusohjelman koulutuksista toteutetaan yhteistyössä jäsenjärjestöjen kanssa. Sivis tukee kansajärjestäjien tuottamia koulutuksia laadullisesti, pedagogisesti ja taloudellisesti (Sivis-tuki).

4. Siviksen ja kansajärjestäjien muu koulutus

Opintokeskus Siviksen opetusohjelmaan voi sisältyä myös Siviksen tai jäsenjärjestöjen koulutuksia, joita ei tueta taloudellisesti eli joille ei makseta Sivis-tukea. Koulutuksen kustannukset voidaan kattaa esimerkiksi hankerahoituksella. Sivis voi kuitenkin validoida koulutuksia ja tukea laadullisesti jäsenjärjestöjen koulutustoimintaa. Muun koulutuksen kustannuksia ja suoritteita ei sisällytetä valtionosuustoimintaan ja raportointiin.

Sivis laatii vuosittain opetusohjelman, jonka sisältö perustuu Siviksen koulutuslinjaukseen sekä jäsenjärjestöjen koulutussopimukseen ja tuntihakuihin. Myös koulutustoiminnan taloudelliset resurssit ja kansajärjestäjille maksettavan Sivis-tuen määrä (€/opetustunti) määritellään vuosittain.

Jokaisen jäsenjärjestön kanssa tehdään koulutussopimus, jossa sovi-
taan järjestön koulutustoiminnasta osana Siviksen opetusohjelmaa
sekä muusta koulutus- ja järjestötoimintaan liittyvästä yhteistyöstä.
Koulutussopimusta päivitetään vuosittain.

Koulutussopimuksessa sovitaan järjestökohtaisesti muun muassa:

- opetustuntien määrä
- keskeiset kohderyhmät
- koulutusten sisällöt/painopisteet
- koulutuksen toteuttamistavat
- palautteenkeruun tavat
- koulutuksen toteuttajaorganisaatiot (esim. keskusjärjestö/piiri/yh-
distykset)
- järjestön käyttämät Siviksen koulutus- ja järjestötoiminnan
palvelut.

5. Koulutustoiminnan ohjaus, rahoitus ja valvonta

Opintokeskukset ovat osa Suomen julkista koulutusjärjestelmää. Opintokeskus Siviksen koulutustoimintaa ja rahoitusta ohjaa laki ja asetus vapaasta sivistystyöstä. Laki vapaasta sivistystyöstä asettaa koulutustoiminnalle myös vahvan arvoperustan.

Laki vapaasta sivistystyöstä

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisen monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Opintokeskus Sivistä ylläpitää Opintotoiminnan Keskusliitto ry opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) myöntämällä ylläpitoluvalla (1.1.2013) ja opintokeskuksen rahoitus tulee opetus- ja kulttuuriministeriön vapaan sivistystyön valtionosuusrahoituksesta.

Siviksen opetusohjelmaan sisältyvien koulutusten tulee olla Siviksen pedagogisen linjauksen mukaisia ja täyttää koulutuksen määritelmän kriteerit. Kanssajärjestäjä vastaa koulutuksen toteuttamisesta sekä koulutuksen ilmoittamisesta ja raportoinnista Siviksen koulutuksen hallintajärjestelmässä. Koulutuksen kehittämisessä ja pedagogisessa suunnittelussa hyödynnetään Siviksen palveluja koulutussopimuksen mukaisesti.

Sivis voi maksaa valtionosuusrahoituksesta kansajärjestäjille Sivis-tukea koulutuksen välittömiin kustannuksiin. Sivis-tuki voidaan hylätä tai periä takaisin koulutukselta, joka ei noudata oppilaitoksen koulutuslinjausta ja ohjeistusta.

Koulutustoiminnassa hyödynnetään ennakoivaa ohjausta. Sivis vastaa koulutusten toteuttamiseen liittyvästä ohjeistuksesta, seuraa ja valvoo opinto-ohjelmaan kuuluvien koulutusten laatua ja taloutta. Sivis raportoi ja vastaa opetusohjelmaansa kuuluvista koulutuksista opetusviranomaisille.

Liitteet

Siviksen pedagogiset linjaukset

- Osaamista tuottava järjestökoulutus
- Siviksen validointikriteerit ja -prosessi
- Koulutuksen laatumerkki -prosessi
- Yhdenvertaisuussuunnitelma

- Laki vapaasta sivistystyöstä
- Asetus vapaasta sivistystyöstä
- Laki valtion ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta